

KOD UCZNIA:

LICZBA PUNKTÓW:

**XVI WOJEWÓDZKI KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW KLAS TRZECICH GIMNAZJÓW
ORAZ KLAS TRZECICH ODDZIAŁÓW GIMNAZJALNYCH
PROWADZONYCH W SZKOŁACH INNEGO TYPU
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019**

**ELIMINACJE POWIATOWE
II ETAP – test online**

Wskazówki dla uczestnika

1. Otrzymałeś test, w którym masz okazję wykazać się znajomością szerokiej wiedzy polonistycznej – znajomością tekstów kultury oraz rozumieniem i świadomym rozpoznawaniem pojęć z dziedziny teorii literatury, kultury i gramatyki języka polskiego.
2. Zwróć uwagę, że przy każdym poleceniu została podana liczba możliwych do uzyskania punktów.
3. Przestrzegaj ram czasowych – na wykonanie pracy masz 60 minut.

Powodzenia!

**I. TEKSTY KULTURY – WIEDZA O KULTURZE
DRAMAT**

Przeczytaj fragment utworu dramatycznego i zaznacz poprawne stwierdzenia:

Aleksander Fredro, *Zemsta* (fragment)

AKT I

SCENA TRZECIA

PAPKIN

sam

Cześćnik wulkan — aż niemiło.
Gdybym krótko go nie trzymał,
Nie wiem, co by z światem było.

po krótkim myśleniu

Lecz nie będę ja tu drzymał
I w podziele tak się zwinę:
Jemu oddam Podstolinę,
Malowidło nieco stare;

Sobie wezmę śliczną Klarę.
Już od dawna mam nadzieję,
Że jej serce mnie się śmieje.
Już by para z nas dobrana
Zaludniała Papkinami,
Gdyby Cześnik, jakby ściana,
Nie stał zawsze między nami.

po chwili

Znak dać muszę, że tu jestem;
Niechaj lubym śpiew szelestem
W łube, drogie uszko wpadnie —
Ach, jak anioł śpiewam ładnie!

śpiewa przy angielskiej gitarze

„Córka moja, dziecię moje, co u ciebie szepce?
Pani matko dobrodziejko, kotek mleko chłepce;
Oj kot, pani matko, kot, kot,
Narobił mi w pokoiku łoskot.

Córka moja, dziecię moje, co u ciebie stuka?
Pani matko dobrodziejko, kotek myszki szuka;
Oj kot, pani matko, kot, kot,
Narobił mi w pokoiku łoskot.”

[...]

1. Podany fragment pochodzi z utworu dramatycznego, który jest :..... 1 p.
 - A. tragedią
 - B. komedią
 - C. misterium
 - D. dramatem właściwym
2. Główny konflikt w *Zemście* toczy się wokół:..... 1 p.
 - A. małżeńskich planów Cześnika
 - B. sporu o mur graniczny
 - C. miłości Wacława i Klary
 - D. historii losów Papkina
3. Tekst wygłoszony przez Papkina nie jest:..... 1 p.
 - A. monologiem
 - B. wywodem
 - C. perorą
 - D. polemiką
4. Fragmenty w tekście: *sam, po krótkim myśleniu, po chwili, śpiewa przy angielskiej gitarze* tworzą tekst dramatu i noszą nazwę:..... 1 p.
 - A. didaskalia
 - B. tekst główny
 - C. dodatek sceniczny
 - D. uzupełnienia

5. Tekst *Zemsty*, nie biorąc pod uwagę tekstu piosenki Papkina, napisany jest: 1 p.
- A. ośmioletkowcem
 - B. trzynastoletkowcem
 - C. siedmioletkowcem
 - D. sześcioletkowcem
6. Papkin jest postacią, która cechuje się: 1 p.
- A. skromnością
 - B. pokorą
 - C. narcyzmem
 - D. altruizmem
7. Imię Papkin pochodzi od: 1 p.
- A. słowa *plótno*, co oznacza tkaninę wykonaną ze szlachetnego materiału.
 - B. słowa *papirus*, co oznacza materiał pisarski.
 - C. słowa *papka* co oznacza „resztki z pańskiego stołu”.
 - D. słowa *paleta*, co oznacza zestaw barw malarskich.
8. Intencją Papkina jest: 1 p.
- A. zyskać względy Podstoliny
 - B. zdobyć rękę Klary
 - C. „trzymać krótko” Cześnika
 - D. zmienić świat na lepszy
9. Który cytat nie pochodzi z *Zemsty* Aleksandra Fredry? 1 p.
- A. *Idź, serdeńko, bo cię trzepnę.*
 - B. *Cierpienie myśli jest kolącym ostem,
Lecz rzeczywistość... o! ta jak żelazo
Rani, zabija...*
 - C. *Niech się dzieje wola Nieba!
Z nią się zawsze zgadzać trzeba.*
 - D. *Jeśli nie chcesz mojej zguby,
Krokodyla daj mi, luby.*
10. Na cały majątek Papkina składają się: 1 p.
- A. spinki ze szlachetnych kamieni i francuski kubrak
 - B. szabla i złoty zegarek
 - C. gitara angielska i kolekcja motyli
 - D. buty ze skóry i szlachecki pas

POEZJA

Jonasz Kofta, *Kiedy się dziwić przestanę* (piosenka)

Kiedy się dziwić przestanę
Gdy w mym sercu wygaśnie czerwień
Swe ostatnie, niemądre pytanie
Nie zadane, w połowie przerwę

Będę znała na wszystko odpowiedź
Ubożuchna rozsądkiem maleńkim
Czasem tylko popłaczę sobie
Łzami tkliwej i głupiej piosenki

By za chwilę wszystko zapomnieć
Kiedy się dziwić przestanę
Kiedy się dziwić przestanę
Będzie po mnie

Kiedy się dziwić przestanę
Zgubię śpiewy podziemnych strumieni
Umrze we mnie co nienazwane
Co mi oczy jak róże płomieni

Dni jednakim rytmem pobiegną
Znieczulone, rozsądne, żałosne
Tylko życia straszliwe piękno
Mnie ominie nieśmiałą wiosną

Za daleko jej będzie do mnie
Kiedy się dziwić przestanę
Kiedy się dziwić przestanę
Będzie po mnie
[...]

11. Gdy osoba mówiąca w wierszu powtarza słowa: *Kiedy się dziwić przestanę*, oznacza to, że: 1 p.
- A. wszystko wkrótce zapomni i poczuje się lepiej
 - B. utraci ciekawość świata i radość życia
 - C. świat stanie się spokojniejszy i przyjazny
 - D. nie będzie musiała zadawać trudnych pytań
12. Wers: *Kiedy się dziwić przestanę* powtarza się w podanym fragmencie kilkakrotnie. Taki środek artystyczny nazywa się: 1 p.
- A. powtórzeniem
 - B. naśladownictwem
 - C. peryfrazą
 - D. metonimią
13. Przeczytaj ponownie zwrotki: I, II, IV, V. Po wersie: *Kiedy się dziwić przestanę* osoba mówiąca argumentuje, że: 1 p.
- A. nic złego się nie stanie
 - B. wszystko zmieni się na lepsze
 - C. przestanie myśleć i czuć
 - D. będzie cieszyć się życiem
14. Wyrazy: *kiedy*, *co*, *mnie* użyte w wierszu to: 1 p.
- A. spójniki.
 - B. przyimki
 - C. partykuły
 - D. zaimki

15. Które stwierdzenie dotyczące cytatu: *Będzie po mnie jest fałszywe?* 1 p.
A. Słowa te są klamrą argumentacyjną.
B. Słowa te otwierają nową myśl.
C. Słowa te mówią o uczuciach.
D. Słowa te zapowiadają tragedię.
16. Wers: *znieczulone, rozsądne, żalosne* (dni) zawiera: 1 p.
A. tylko przymiotniki
B. tylko imiesłowy
C. imiesłów i przymiotniki
D. imiesłowy i przymiotnik
17. Zwrotka II zawiera układ rymów: 1 p.
A. aabb
B. abab
C. abba
D. baab

OBRAZ

Źródło: <https://pl.pinterest.com/pin/108016091032743612>

18. Autorem tego pięknego obrazu jest Yigal Ozeri – izraelski artysta mieszkający w Nowym Yorku. Co, wg Ciebie, stanowi źródło tego obrazu: 1 p.
A. fotografia
B. rzeźba
C. modelka
D. graffiti

19. Dominantą kompozycyjną obrazu nie jest: 1 p.

- A. postać
- B. światło
- C. tło
- D. barwy

20. Kompozycja obrazu jest: 1 p.

- A. dynamiczna
- B. statyczna
- C. statyczna i dynamiczna
- D. trudno powiedzieć

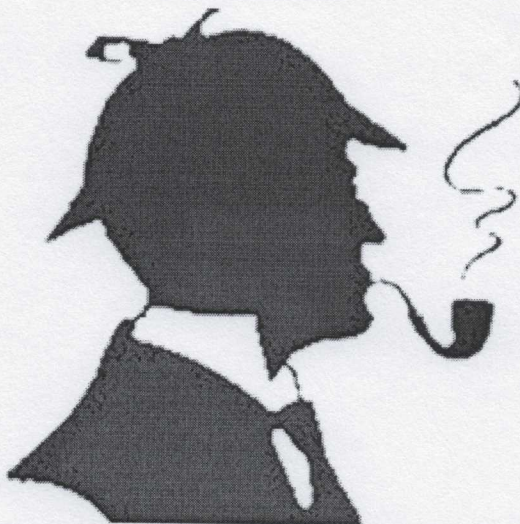
21. Światło w obrazie nie wpływa na: 1 p.

- A. nastrój
- B. symbolikę
- C. emocje
- D. oprawę

22. Gdy interpretujemy obraz, nie określamy jego: 1 p.

- A. kolorystyki
- B. symboliki
- C. wymiarów
- D. ekspresji

RYSUNEK

Źródło: https://www.google.pl/search?q=sherlock+holmes&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiOsvD3lZbfAhUnxosKHeN0CLwQ_AUIDigB&biw=1517&bih=695#imgrc=k9H0HvtyefjkRM

23. Postać przedstawiona na rysunku prezentuje słynnego detektywa, którym jest: 1 p.

- A. Herkules Poirot
- B. Pan Samochodzik
- C. Sherlock Holmes
- D. Porucznik Columbo

24. Postać detektywa stworzył/a: 1 p.
 A. Agata Christie
 B. Artur Conan Doyle
 C. Sławomir Mrożek
 D. Andrzej Sapkowski
25. Sherlock Holmes nie pracował w następujący sposób: 1 p.
 A. stosował dedukcję i logikę
 B. kierował się intuicją
 C. uważnie obserwował
 D. kierował się emocjami
26. Które cechy nie są wyznacznikami powieści detektywistycznej: 1 p.
 A. odwrócony porządek fabuły
 B. dedukcyjna metoda prowadzenia narracji
 C. dygresje pogłębiające charakter postaci
 D. fabularny nacisk na śledztwo i jego okoliczności
27. Który utwór nie zawiera wątku kryminalnego? 1 p.
 A. *Szatan z siódmej klasy*
 B. *Romeo i Julia*
 C. *Oskar i pani Róża*
 D. *Balladyna*

LITERATURA

28. Do podanego typu powieści przyporządkuj autorów i tytuły utworów: 7 p.

Tytuły powieści: *Opowieści z Narnii, Przypadki Robinsona Crusoe, Jeźycjada, Morderstwo w Orient Expresie, Przygody Tomka Sawyera, Cesarz, Krzyżacy*

Autorzy: Ryszard Kapuściński, Henryk Sienkiewicz, Mark Twain, Małgorzata Musierowicz, Daniel Defoe, Agatha Christie, Clive Staples Lewis

	Typ powieści:	Autor:	Tytuł:
A.	detektywistyczna		
B.	reportażowa		
C.	<i>fantasy</i>		
D.	obyczajowa		
E.	przygodowa		
F.	historyczna		
G.	podróżnicza		

29. Które zdanie dotyczy opowiadania, a które noweli? Podkreśl właściwy gatunek literacki? 5 p.

- A. Utwór *Słoń* Sławomira Mrożka jest (opowiadaniem, nowelą).
- B. Utwór *Kamizelka* Bolesława Prusa jest (opowiadaniem, nowelą).
- C. Utwór *Stary człowiek i morze* Ernesta Hemingwaya jest (opowiadaniem, nowelą).
- D. Utwór *Latarnik* Henryka Sienkiewicza jest (opowiadaniem, nowelą).
- E. Utwór *Kameleon* Antoniego Czechowa jest (opowiadaniem, nowelą).

30. Jaka jest różnica między nowelą, a opowiadaniem? Oceń prawdziwość zdań i podkreśl właściwą odpowiedź? 5 p.

- A. Opowiadanie cechuje się luźną konstrukcją i brakiem obowiązujących rygorów. – **Prawda/Falsz**
- B. Nowela cechuje się sprawnie skonstruowaną akcją z wyraźnie zarysowanym punktem kulminacyjnym. – **Prawda/Falsz**
- C. Opowiadanie dotyczy pewnego zdarzenia, opartego na wyrazistym motywie, który często posiada znaczenie symboliczne. – **Prawda/Falsz**
- D. Opowiadanie jest utworem epickim o prostej akcji. – **Prawda/Falsz**
- E. Fabuła noweli zawiera epizody i krótkie opisy. – **Prawda/Falsz**

TEATR

31. Frazeologizmy różnią się pomiędzy sobą. Oceń prawdziwość zdań i podkreśl właściwy wyraz 3 p.

- A. Frazeologizm **teatralny gest/teatralna poza** jest (wyrażeniem, zwrotem, frazą).
- B. Frazeologizm **zgotować owację** jest (wyrażeniem, zwrotem, frazą).
- C. Frazeologizm **życie jak w teatrze** jest (wyrażeniem, zwrotem, frazą).

32. Do podanych poniżej faz akcji w sztuce teatralnej dopasuj właściwe definicje ... 5 p.
ekspozycja, zawiązanie akcji, rozwój akcji, punkt kulminacyjny, rozwiązanie akcji

- A. Kolejne zmiany sytuacji w utworze fabularnym, narastanie konfliktów –

-
- B. Moment, w którym zamiary bohatera napotykają na przeszkody –

-
- C. W akcji dramatycznej moment, w którym napięcie przeciwstawnych dążeń osiąga najwyższy stopień –

-
- D. Sytuacja zarysowana w punkcie wyjścia fabuły zapoznająca widza (czytelnika) z głównymi postaciami, konfliktami i problemami utworu –

-
- E. Końcowy etap rozwoju fabuły przynoszący rozstrzygnięcie konfliktu: osiągnięcie celu przez bohatera albo jego klęska –

33. Afisz teatralny nie informuje o: 1 p.
- A. planowanej premierze, spektaklu
 - B. osobowości głównego wykonawcy
 - C. autorze, tytule i wykonawcach
 - D. miejscu i dacie przedstawienia

FILM

34. Adaptacja filmowa to inaczej: 1 p.
- A. przekształcenie tekstu poetyckiego na prozatorski
 - B. parafraza utworu literackiego, czyli zmiana stylu, np. z poważnego na komiczny lub odwrotnie
 - C. przystosowanie utworu literackiego do wystawienia na scenie lub do sfilmowania
 - D. przesadnia lub przesada, czyli trop retoryczny, polegający na wyolbrzymieniu cech, zastąpieniu cech osób, pojęć, faktów
35. Adaptacją nie jest sztuka lub film: 1 p.
- A. *Balladyna*
 - B. *Szyfrowe prace*
 - C. *Indiana Jones i ostatnia krucjata*
 - D. *Kamienie na szaniec*
36. Twórcy tego filmu mają szansę na otrzymanie Nagrody Amerykańskiej Akademii i Sztuki Filmowej zwanej Oskarem: 1 p.
- A. *Zimna wojna*, reż. Paweł Pawlikowski
 - B. *Ida*, reż. Paweł Pawlikowski
 - C. *Pianista*, reż. Roman Polański
 - D. *Lista Schindlera*, reż. Steven Spielberg
37. Oceń prawdziwość zdań, podkreślając prawidłową odpowiedź. Dzieło filmowe posiada swoje wyznaczniki: 7 p.
- A. Pokazuje rzeczywistość w przestrzeni, w upływie czasu i z towarzyszącym jej dźwiękiem. – **Prawda/Falsz**
 - B. Posiada budowę warstwową; zawiera elementy różnych sztuk – literatury, teatru, plastyki, muzyki. – **Prawda/Falsz**
 - C. Największą rolę odgrywa gra aktorska, natomiast montaż posiada drugorzędne znaczenie. – **Prawda/Falsz**
 - D. Przestrzeń filmowa, dzięki montażowi, ma charakter iluzyjny; jest ruchliwa, zmienna, składa się z kadrów i planów. – **Prawda/Falsz**
 - E. Wchodzi w skład kultury masowej i dostarcza dobrej rozrywki wielu odbiorcom. – **Prawda/Falsz**
 - F. Kompozycja filmu ma charakter dynamiczny – całość związków i zależności jest poznawana stopniowo. – **Prawda/Falsz**
 - G. Efekty specjalne nie mają wpływu na interpretację i wartość arcydzieła. – **Prawda/Falsz**

II. TEORIA LITERATURY

38. Przeczytaj uważnie podane fragmenty wierszy, a następnie zaznacz, która odpowiedź jest prawdziwa, a która fałszywa 16 p.

A.

Serce roście patrząc na te czasy!
Mało przed tym gołe były lasy,
Śnieg na ziemi wysszej łokcia leżał,
A po rzekach wóz nacięższy zbieżał.

* roście – cieszy się
* mało przed tym – niedawno
* wysszej – wyżej
* zbieżał – przejechał

Jan Kochanowski, *Pieśń II*

B.

Skąd przyszła? – darmo śledzić kto pragnie,
Gdzie uszła? – nikt jej nie zbada.
Jak mokry jaskier wschodzi na bagnie,
Jak ognik nocny przepada.

Adam Mickiewicz, *Świtezianka*

C.

Smutno mi, Boże! Dla mnie na zachodzie
Rozlałeś tęczę blasków promienistą;
Przedemną gasisz w lazurowej wodzie
Gwiazdę ognistą...

Juliusz Słowacki, *Hymn o zachodzie słońca na morzu*

D.

Dwaj portretów malarze słynęli przed laty:
Piotr dobry, a ubogi, Jan zły, a bogaty.
Piotr malował wybornie, a głód go uciskał,
Jan mało i źle robił, więcej jednak zyskał.

Dlaczegoż los tak różny mieli ci malarze?
Piotr malował podobne, Jan piękniejsze twarze.

Ignacy, Krasicki *Malarze*

E.

Co innego cebula.
Ona nie ma wnętrzości.
Jest sobą na wskroś cebulą,
do stopnia cebuliczności.
Cebulasta na zewnątrz,
cebulowa do rdzenia,
mogłaby wejrzeć w siebie
cebula bez przerażenia.

Wisława Szymborska, *Cebula*

1.	Fragment D zawiera morał.	P	F
2.	Fragment A zawiera archaizmy.	P	F
3.	Fragment B zawiera tylko jedno porównanie.	P	F
4.	Fragment C zawiera peryfrazę.	P	F
5.	Fragment E nie zawiera instrumentacji głoskowej.	P	F
6.	Wyraz <i>cebuliczność</i> we fragmencie E jest neologizmem.	P	F
7.	Fragment C zawiera apostrofę.	P	F
8.	Fragment B posiada konstrukcję: pytanie–odpowiedź.	P	F
9.	Fragment D jest przypowieścią.	P	F
10.	Wszystkie fragmenty należą do liryki.	P	F
11.	Fragment E jest przykładem liryki współczesnej.	P	F
12.	We fragmencie D są rymy męskie i żeńskie.	P	F
13.	Fragment B posiada układ rymów abab.	P	F
14.	Fragment D zawiera pytanie retoryczne.	P	F
15.	Powtórzenia we fragmencie B nazywamy anaforą.	P	F
16.	Fragment C to przykład liryki bezpośredniej.	P	F

III. WIEDZA O JĘZYKU

Przeczytaj uważnie wypowiedzenie i wykonaj polecenia:

1) Czytanie książek przypomina wspaniałą podróż w nieznane, 2) gdyż jest procesem twórczym, 3) który sprawia, 4) że czytelnik dokonuje pracy podobnej do pracy pisarza, 5) własną wyobraźnią uzupełniając to, 6) co znajduje się w tekście.

39. Powyższe wypowiedzenie składa się z następujących wypowiedzeń składowych.

Zaznacz prawidłową odpowiedź 1 p.

- A. zdanie główne, zdanie podrzędne okolicznikowe celu, zdanie podrzędne przydawkowe, zdanie podrzędne dopełnieniowe, imiesłowy równoważnik zdania okolicznikowego sposobu, zdanie podrzędne dopełnieniowe
- B. zdanie główne, zdanie podrzędne okolicznikowe przyczyny, zdanie podrzędne przydawkowe, zdanie podrzędne dopełnieniowe, imiesłowy równoważnik zdania okolicznikowego sposobu, zdanie podrzędne dopełnieniowe
- C. zdanie główne, zdanie podrzędne okolicznikowe przyczyny, zdanie podrzędne przydawkowe, zdanie podrzędne dopełnieniowe, imiesłowy równoważnik zdania okolicznikowego sposobu, zdanie podrzędne przydawkowe
- D. zdanie główne, zdanie podrzędne okolicznikowe przyczyny, zdanie podrzędne przydawkowe, zdanie podrzędne dopełnieniowe, imiesłowy równoważnik zdania okolicznikowego stopnia, zdanie podrzędne dopełnieniowe

40. W zdaniu 1. wyraz *czytanie* jest: 1 p.

- A. czasownikiem
- B. imiesłowem
- C. rzeczownikiem
- D. przymiotnikiem

41. W zdaniu 2. wyraz *procesem* jest: 1 p.
A. orzecznikiem
B. łącznikiem
C. przydawką
D. dopełnieniem
42. W zdaniu 4. wyraz *do* pełni rolę: 1 p.
A. spójnika
B. przysłówka
C. przyimka
D. partykuły
43. W zdaniu 5. wyraz *uzupełniając* jest: 1 p.
A. imiesłowem przymiotnikowym czynnym
B. imiesłowem przymiotnikowym biernym
C. imiesłowem przysłówkowym uprzednim
D. imiesłowem przysłówkowym współczesnym
44. Synonimem do słowa *twórczy* nie jest: 1 p.
A. innowacyjny
B. koncepcyjny
C. powtarzalny
D. kreacyjny
45. Retoryka jest sztuką: 1 p.
A. niewerbalnego przekazu teatralnego
B. pięknego mówienia i wysławiania się
C. wyrafinowanego brzmienia muzycznego
D. jedną z form ekspresji plastycznej

Suma punktów: 86